

שבת שני של מלכות

העלון ידל ע"י "מלכות באר שבע" - מזכרות לאירועים

מזכרות לאירועים

מלכות באר שבע

פאר היצירה היהודית

1

לדעת מתי לומר...

בשעטו"מ יצא לאור בע"ה גליון ראשון של עלון "שבת של מלכות" העלון יוצא לאור ביוזמת מנהלי "מלכות באר שבע" - מזכרות לאירועים, אנו מקווים שתיהנו מהמאמרים ומשפע המדורים.

נשמח לקבל מכם הערות/הארות או פניות שונות בנושא העלון לפקס - 0508-966811 או דוא"ל maalot2009@gmail.com

חדשות ואירועים בבאר שבע:

- המופע "מהוליווד להולילנד" עם הרב מיכאל לסרי והשחקן "שרון רג'ניאנו" מגיע לבאר שבע, הערב יתקיים ביום א' הקרוב, ה' באב התשס"ט (26.07.09) בשעה 20:00, באולמי מברוקה, רח' מרגולין, קרית יהודית.

- ביום ג', ט"ו באב התשס"ט (4.8.09) בשעה 20:30 ייערך מופע ענק של התזמורת האנדלוסית "מעלות" עם האמנים ר' חיים לוק, ליאור אלמליח, דוד ויצמן, אלעד אלישע והנער אלעד ינון גבאי, האירוע יתקיים במשכן לאומנויות הבמה, כרטיסים ניתן להשיג ב"מעלות הספר", העיר העתיקה - 08-6233535, המופע מתקיים בחסות עיריית באר שבע, המחלקה לתחום הרדי על תיכוני ומחלקת אירועים.

לעילוי נשמת

ימימה בת חנינה

נלב"ע ז' אב

ת.נ.צ.ב.ה.

זמני השבוע

פרשת דברים

- 19:19 כניסת שבת:
- 20:16 צאת שבת:
- 20:54 צאת שבת ר"ת:
- 16:40 עלות השחר
- 5:52 נץ החמה
- 8:38 סוף זמן ק"ש מג"א
- 9:20 סוף זמן ק"ש גר"א
- 12:47 חצות היום
- 19:40 שקיעה

בחמשת השבועות האחרונים לחיי משה, בטרם הסתלקותו מן העולם, מכנס משה את כל ישראל ובשיחה כואבת ואחרונה נפרד מהעם שכה אהב, העם שלמענו הקריב את הכל. טרם כניסת עם ישראל לארץ לאחר 40 שנות נדודים במדבר, מזכיר להם משה ברמיזה עדינה אירועים שאירעו לפני עשרות שנים.

ארבעים שנה מחכה משה בסבלנות, עד אשר הוא מרגיש שהגיע העת לדבר ולהעיר לעם על אירועים אלו: חטא העגל, חטא המרגלים, חטא המתאוננים ויתר החטאים שעשו.

ובכן, מדוע נמנע משה מלומר לעמו את אשר בליבו, עד עתה? מדוע היה צריך להמתין עשרות שנים? אם לא היו חשובים הדברים, אזי אין צורך לומר אותם כלל. ומאידך אם הדברים חשובים, לכאורה, היה לו לומר אותם בעודם באיבם ולהכות הברזל בעודנו חם. אלא, לנגד עיניו של משה רבינו עמדה דמותו של מחנך דגול. מחנך מומנו למוד כיצד מעירים הערות, מתי ואם בכלל.

אותו מחנך הוא יעקב אבינו. בשיחתו האחרונה עם בניו, מוכיח את בנו בכורו ראובן, על מעשה שעשה, לפני חמישים ושתים שנים. מי זוכר מה היה לפני שנה? יעקב אבינו זכר וזוכר את אשר עשה בנו. יעקב נמנע מלהזכירו עשרות בשנים, משום שחשש, שמא יזכירו ואז יפגע כבודו של ראובן, ויתכן שמתוך עלבון הוא יחליט לערוק למחנה עשיו שהוא מחנה של עבודה זרה.

וזה נאמר על ראובן בכור שבטי-יה, שכל האומר ראובן חטא, אינו אלא טועה.

כשמעירים הערה לאדם, כשמזכירים אותו, לעיתים כבודו נפגע, וכשכבודו של אדם נפגע לעיתים זה גורם לאדם לעשות מעשים שלא יעלו על הדעת גם הלא יאומן. חובה עלינו, להיזהר בכבודו של אדם, שהוא ציפור נפשו של האדם. לכן גם אם מוכרחים להוכיח אדם, חייבים לבחור את העיתוי המתאים, יהיה מאוחר ככל שיהיה. ובמקביל, לשקול היטב את צורת הפנייה ואת השפה בה לדבר איתו.

בטח ובטח בימים אלו, ימי חורבן בית מקדשנו, שנחרב עקב שנאת חינוס שהייתה בתוכנו.

את בית המקדש החרבנו אנו במו ידינו, אנו במחלוקתנו, אנו בפנינו, והגויים נשלחו כקבלני הריסה להחריב את שנחרב כבר על ידנו.

אנו החרבנו ואנו נבנה, הפה שהרס, הוא הפה שיבנה את בית המקדש.

תפקידנו לבדוק את מה שיוצא מפינו, לפחות כמו שאנו בודקים את כל מה שנכנס לפינו. עבודה גדולה היא השליטה על היוצא מפינו, זוהי העבודה והחשבון נפש הראוי לכל אדם לעסוק בו ביתר שאת ויתר עוז בימים טרופים אלו.

כיצד הרגיש רבי יושע בער מבריסק בשאלה שעל התרנגול...

לצדיק כר' יושע בער, ולמה שלחתי את המברק? כדי לקיים מה שכתוב בשו"ע, שצריך להודיעו, אבל ידוע ידעתי שלא אכלתם מזה...

כאשר סיפר רבי חיים מבריסק את הסיפור, הפטיר ואמר: לזה אין צריכים רוח-הקודש, כי מי שנוהר שלא לאכול מה שאיננו ראוי לאכילה מחשש איסור כלשהו, יש לו סיעתא-דשמיא והוא חש ומרגיש ולא אוכל...

אבל יש כן מקרים שבהם צריך רוח-הקודש, וזהו הסיפור על מהר"ם מפאדוה.

וכך המשיך רבי חיים וסיפר:

בעירו של מהר"ם מאדווה היו שני אנשים שהיה להם עסק משותף, והנה פרצה שריפה וכל העסק נשרף, וגם הפנקס שבו היו רשומים כל עניני ההוצאה וההכנסה עלה באש. העסק היה גדול ומסועף, ולא ידעו השותפים כיצד לחלק ביניהם מה שנותר מן הרכוש. בצר להם הלכו למהר"ם פאדווה והביעו לפניו את צרתם. לאחר ששמע אותם, ביקש מהם שיתנו לו שהות של לילה, כדי למצוא עצה איך להתגבר על הקושי.

במהלך הלילה שעבר, ישב מהר"ם פאדווה וכתב מדעתו כל מה שהיה בפנקס, ולמחרת בבוקר הוא המציא את רשימותיו לידי הסוחרים. עברו כמה ימים ולפתע גילו השותפים בין הערימות המפויחות את הפנקס האבוד. אמנם עטיפתו החיצונית היתה חרוכה, אבל כל דפיו היו שלמים וברורים. ומה היתה תדהמתם, כאשר גילו ומצאו, כי כל מה שרשם מהר"ם פאדווה היה תואם בצורה מדויקת למה שהיה כתוב בפנקס!...

לזה, סיים רבי חיים, צריכים רוח-הקודש, אבל כדי להריח את העוף שיש עליו שאלה – לזה הדבר לא דרוש!

בתרנגולים אתם כבר מבינים? ורבי יושע משיב לו: ומה אעשה, אם בכל זאת אין נראה לי לאכול זאת, ובאמת לא אכל.

כעבור זמן מה, כשהגיע לביתו, מצא מברק מרבי יהושע לייב:

"לא לאכול את חצי התרנגול, כי יש על זה שאלה" (ומובן כי כל השאלה היתה לגבי ר' יהושע לייב ז"ל)..."

אחרי איזה זמן נזדמן רבי יושע בער פעם נוספת לבריסק והוא החליט שמהראוי כי ייכנס לרבי יהושע לייב, כדי לברר איזו שאלה היתה על התרנגול, אלא שבהגיעו לבריסק, כבר היתה השעה שלוש לפנות-בוקר, ובהגיעו לבית, אמר המשמש, כי רבי יהושע לייב שכב זה עתה לנוח, כי כך היתה דרכו, שבשעה שלוש לפנות-בוקר היה מפסיק סדר לימוד ושוכב לנוח מעט. רבי יושע בער עזב את המקום ויצא לחפש מקום לינה, אלא שבינתיים הרגיש רבי יהושע לייב שרבי יושע בער היה אצלו, מיד קם ורץ לקראתו החוצה והתחיל לקרוא אחריו: רבי יושע בער, רבי יושע בער, היכן אתם? רבי יושע בער שב מיד על עקבותיו ושניהם נפגשו. מיד תפס ר' יהושע לייב בידו של ר' יושע בער ומשכו בריצה, וכך רצו שניהם, נכנסו לבית, הסתכלו אחד בשני בחיבה וברכו ברכת שהחיינו, אח"כ עמד עוד ר' יהושע לייב מלוא קומתו ואמר: גלוי וידוע לפני שלא אכלתם את התרנגול, לפי שהקב"ה אינו מביא תקלה

וע"כ אמר רבי חיים מבריסק: לזה לא דרוש רוח-הקודש, אבל למעשה-המופת של מהר"ם מפאדווה כן היה צריך רוח"ק....

רבי חיים מבריסק סיפר פעם סיפור מעניין ומאלף על אביו, רבי יושע בער, כיצד הרגיש מעצמו, בלי שאיש יאמר לו, כי יש שאלה על תרנגול ולכן נמנע מלאכלו, אבל לכך, אמר, לא צריכים לרוח-הקודש, והוא הוסיף והביא מעשה ממהר"ם מפאדווה, באמרו שבמקרה ההוא – כן צריך היה רוח-הקודש.

וכך סיפר רבי חיים:

פעם, באחד מימי עשרת ימי תשובה, הגיע רבי יושע בער לבריסק, וזה עוד היה בתקופה שרבי יהושע לייב היה רבה. ובהיותו בבית הרב, אמר לו רבי יהושע לייב, הלא בערב יום-כיפור תהיו בדרך ואני יודע שלא תאכלו אצל אף אחד, אבל הרבנית שלי ידועה בזהירותה, לכן אצייד אתכם בחצי תרנגול מהבישול שלה, שתהיה לכם צידה לדרך, לסעודה המפסקת.

הסכים רבי יושע בער, לקח עמו ונסע. כאשר הגיעה שעת הסעודה המפסקת. הוציא המלווה של רבי יושע בער את חצי התרנגול והגיש אותו לפני הרב לאכילה, אבל רבי יושע בער הריח בבשר, הפטיר ואמר: משהו כאן לא נראה לי, ולא אכל. הגיב המלווה בנימה בדוחה ואמר לו: גם

התמונה מתוך ספר פרק שירה של "מלכות"

שאלות בקיאות

- א. ציין את שם המקום המהווה כתחנה אחרונה של בני ישראל במסעם ממצרים לארץ כנען ומניין לומדים זאת?
- ב. אחרי כמה זמן נפטר משה רבינו מהיום שהחל להוכיח את בני ישראל?
- ג. מאיזה פסוק לומד רש"י את הכלל: "דין פרוטה כדין מאה"?
- ד. חז"ל אמרו: "ארץ ישראל גבוהה מכל הארצות" מה המקור לכך בפרשתינו?
- ה. כמה ערים נכבשו מעוג מלך הבשן?

כל ישראל יש להם חלק

מנהג ישראל סבא לומר לפני קריאת כל פרק מפרקי אבות, את המשנה הראשונה באחד הפרקים המסיימים את מסכת סנהדרין: "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא..."

קטע זה השתלב גם לסיום תפילת המוסף בשבת – לפי מנהג הספרדים.

כמה מחמיהא משנה זו לעם ישראל. כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא. ע"פ הפשט ברור כי לכולנו, ללא יוצא מן הכלל, יש חלק לעולם הבא. כמה נהדר הדבר שמבטיחים לנו שיש לנו חלק לעוה"ב. אולם: ודא עקא – כדאי לשים לב מה בדיוק אומרת לנו המשנה: "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא".

השאלות המתעוררות אגב הקריאה והלימוד:

א. האם לכל אחד ואחת אותו החלק? ללא כל הבדל במעלת האדם?

ב. האם החלק מחכה ומזומן לנו בכל מצב וללא תנאי? או שעליהם לעשות משהו כדי לזכות בו – ורק בסופו של דבר נקבל את השי הנכסף – חלקנו בעולם הבא. מסתבר כי בעיות אלה עמדו לעיני מסדרי המשנה ועורכיה. אין זה רגיל שלכל משנה ומשנה, לכל הלכה והלכה תביא המשנה אסמכתא לדבריה מפסוקי התנ"ך.

במקרה שלנו טרחה המשנה והביאה פסוק מישעיהו (פרק ס').

והרי מצטט: "שנאמר: ועמך כולם צדיקים

לעולם יירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר".

לאמיתו של דבר הפסוק בנבואתו של ישעיהו מדבר בנבואה לגבי גאולת עם ישראל וארץ ישראל.

וכדרך חכמי המשנה פירשו פסוק זה גם בשיטת הרמז. באמרו: בני ישראל המתנהגים בצדיקות וביושר מובטחים הם שיירשו את ארץ החיים, קרי העוה"ב.

נקרא מחדש את המשנה כשהיא מוסברת ע"י הפסוק.

ועמך – כל ישראל – שהוא עמו של הקב"ה – לכולם יש חלק בכח, המבטח ע"י המקום, לעתיד לבוא – והתנאי: על כולם להיות צדיקים.

וכדי שלא תפול רוחנו ולא נתיאש אביא כאן את דבריו של הרמב"ם בהלכות תשובה (בראש פרק ג').

"כל אחד ואחד מבני האדם יש לו זכויות ועוונות מי שזכויותיו יתירות על עוונותיו – צדיק".

כדאי גם לזכור פרט נוסף מדברי הרמב"ם שם.

שקול זה אינו לפי מנין הזכויות והעוונות אלא לפי גדלם.

ואחרון אחרון:

"ואין שוקלין אלא בדעתו של

אל – דעות

והוא היודע היאך עורכין

הזכויות כנגד העוונות".

פרפראות

"אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל" – ומה דיבר? קורותיהם ומאורעותיהם במדבר ובתוכם רמזים ורמזי רמזים של דברי מוסר ותוכחה. ללמדנו – אומר ר' ישראל מרוזין – מנהיג גדול כשרוצה לומר דברי תורה ומוסר לעמו, עליו להלביש ולעטוף דבריו בסיפורים ומשלמים ואגדות, דברים המושכים את הלב, למען יהיו סבורים ומקובלים על כל נפש, גם על המוני העם.

ספר דברים עמוס בדברי תוכחה קשים, בולטות במיוחד הקללות המרות שבפרשיות כי תבוא, וילך והאינו.

אך מטרה ותכלית יש לאותם דברי תוכחה – כדי שאם יזכו ויקימו תורה ומצוות כדת וכדין, יזכו לברכה, ואף הקללות יהפכו לברכה.

הברכה הכרוכה בשמירת התורה והמצוות רמוזה באור פלאי לארכו של ספר דברים. מרחק של תרי"ג אותיות מהאות – "ב" שבמילה "דברים" נמצאת האות "ר" עם דילוג נוסף כזה נגיע לאות "כ" ועם דילוג נוסף נגיע לאות "ה", כך נקבל את המילה "ברכה" בהפרשים של תרי"ג מצוות.

"והצרות ודי זהב" – והצרות – במחלוקתו של קרח. ודי זהב הוכיח על העגל (רש"י) – והרי מעשה העגל היה קודם למחלוקתו של קרח ולמה הקדים משה בתוכחתו מחלוקתו של קרח לפני מעשה העגל? ההסבר הוא כך: רש"י בפר' יתרו על הפסוק: "אנכי ה' אלוקיך" כותב: "ולמה אמר בלשון יחיד ה' אלוקיך? ליתן פתחון פה למשה ללמד סנגוריה במעשה העגל – וזה שאמר: "למה ה' יחרה אפך בעמך, לא להם צויתה לא יהיה לכם אלהים אחרים על פני אלא לי לבדי". אם כן לא היה מקום למשה להוכיחם על מעשה העגל – אבל על ידי מחלוקתו של קרח שטען למה תתנשאו על קהל ה' – שכולם שמעו מפי הגבורה אנכי ה' אלוקיך, אז שוב התעורר עוון העגל, ולכן הוכיח מקודם על מחלוקתו של קרח, שרק על ידי מחלוקת זו וטענתו של קרח היה מקום להוכיחם גם על חטא העגל.

"באר משה את התורה הזאת" – בשבעים לשון פרשה להם (רש"י). למה היה צריך לפרש את התורה בשבעים לשון? לפי שידע הקב"ה שישיראל עתידים להיות פזורים בכל העולם ויתבוללו בתוך האומות, ולכן פירש את התורה בשבעים לשון, שבכל לשון ובתוך כל עם וארץ יהיה ניצוץ של התורה.

"ויהיה בארבעים שנה" – מלמד שלא הוכיחן אלא סמוך למיתה (רש"י). מסופר על המגיד מקלם שנודמן פעם לדובלן, עירת קייט ידועה, וראה שם יהודים המתפללים בשבת ללא טליתות. שאל לפשר הדבר, והסבירו לו שמקצת הנוסעים לסוף השבוע לדובלן, מתעצלים לקחת עימם את טליתותיהם. בשעת "מנחה" דרש המגיד: אספר לכם סיפור. פעם נכנסתי לביתו של יהודי אחד שנסע למקום קייט, ושמעתי קול בכי מתוך שקית הטלית. "טלית, טלית, מה לך בוכה?" שאלתיה.

אמרה לי: "בעל הבית לקח עמו כסף וזהב ונסע, ורק אותי השאיר כאן".

"התנחמי" אמרתי לה. "יבוא יום שהוא יסע לדרך רחוקה, ישאיר את כל כספו וזהבו, ויקח עמו רק אותך".

מרכז האופטיקה

רשת חנויות אופטיקה
מובילים באיכות, מנצחים במחיר!

בגלל השירות בגלל המחיר בגלל המבחר בגלל המבצעים

שעות פתיחה, ימים א'-ה' - 09:00-20:00, יום ו' - 09:00-13:00.

רח' בן צבי 4, באר שבע, טל' 08-6234440

מלכות באר שבע

מזכרות לאירועים ■ כלי כסף מתנות
מוצרי יודאיקה תפילין מזוזות וספרי תורה

כולל הטבעת
הלוגו שלכם בזהב
על המוצר

עולם הטליונות
מבחר עצים של סליונות
כל הסוגים, כל העצמים
בהשרים מהודרים

כלי כסף
אחים חדד
30% הנחה על
כל המגוון.

מבצע מדהים של
מזכרות במגוון עשיר
של מוצרי שי ומתנות
לוחות שנה גלויות
כרטיסי ברכה אריזות
שי ועוד לכל שמחה
ואירוע הנכם מוזמנים
להתרשם מתצוגה
מפוארת

טרקלין "מלכות באר שבע" רסקו סיטי

רחוב הנרייטה סולד 8 טל: 08-6283515

שעות פתיחה, ימים א'-ה' - 09:00-20:00, יום ו' - 09:00-13:00.

מכירת
ספרי תורה
מהודרים
במחירי מציאה
שנכתבו ע"י
סופרים
מוסמכים
לפרטים
052-3327063

הפתעת השנה!
מבית "מלכות" הספר

שנה טובה

אגדה לחגי תשרי

ראש השנה - יום הכפורים

סגות - שוקות תורה

ובו תפילות, קטנות, ספרים, טיפים, ענינים ותקנות

הספר עם
ציורים אינטימטיים
שירגיש את כל בני
המשפחה ילדים וגם
מבוגרים בכל תקופת
חגי תשרי ויתן לכם
מעט חלק

איסור כביסה ולבישת בגדים מוכבסים בשבוע שחל בו תשעה באב

במשנה בתענית (כו:): שנינו, שבוע שחל בו תשעה באב (כמו השבוע הבא), אסור מלהסתפר ולכבס. וכן פסקו הטור ומרן השולחן ערוך. ולמנהג האשכנזים יש לאסור לכבס החל מיום ראש חודש אב.

ואיסור כיבוס בימים אלו הוא אפילו אם אינו רוצה ללבוש הבגד עתה, אלא להניחו וללבושו אחרי תשעה באב. וכן אסור לכבס מגבות ומפות וסדינים וכיוצא בזה. ואסור לכבס בגדי ילדים קטנים בימים אלו, ומכל מקום נוהגים להקל לכבס בגדים של תינוקות קטנים ביותר, בני שנתיים או שלוש שנים, שדרכם להתלכלך תמיד. ונכון שלא לכבס הרבה מבגדים אלו ביחד, וכן נכון שייכבסו בגדים אלו בצנעה. (דהיינו שלא בפני רבים, אלא כל אחד בביתו).

וכשם שאסור לכבס בשבוע שחל בו תשעה באב, ולמנהג האשכנזים החל מראש חודש אב, כמו כן אסור ללבוש בגד מוכבס. ואפילו בגד שכיבסוהו קודם שבוע שחל בו תשעה באב, אסור ללבושו בימים אלו. ובמקום שיש הכרח להחליף הבגדים בימים אלו, כגון מחמת זיעה וכדומה, יש להקל על ידי שילבש הבגד המוכבס במשך כשעה בימים שלפני שבוע שחל בו תשעה באב (או לפני ראש חודש אב למנהג האשכנזים), ומכיון שלבשו אז אין עליו יותר תורת בגד מוכבס, ומותר ללבושו בימים אלו. ובדרך זו יש להקל להכין אפילו הרבה בגדים לצורך ימים אלו.

וכתב מרן הרב עובדיה יוסף שליט"א, שאם רוצה להכין בגדים בשבת שלפני תשעה באב בדרך זו (שאז יש בעיה הלכתית של הכנת דבר משבת ליום חול), מכל מקום רשאי לעשות כן באופן שילבש בגדים מוכבסים מערב שבת, ובבוקר שלמחרת לא יחזור ללבוש בגדים אלו, אלא ילבש בגדים אחרים מוכבסים, והבגדים שלבש בליל שבת יניחם למשמרת לצורך שבוע שחל בו תשעה באב, ואם יש צורך בעוד בגדים, יפשוט הבגדים שלבש בבוקר, וילך לישון מעט שינת צהריים, וכשיקום ילבש בגדים אחרים מוכבסים, ובאופן כזה אין לחוש לאיסור הכנה משבת לחול, כיון שנהנה מן הבגדים ביום השבת.

כתב עוד מרן הרב שליט"א (בספרו חזון עובדיה על הלכות ארבעה תעניות), כי הלבנים שעל הגוף, מותר מן הדין להחליפם בשבוע שחל בו תשעה באב, ובפרט למי שנהג להחליפם בכל יום, וכן מותר מן הדין להחליף את הגרביים בכל יום, וכן פסק הגאון רבי שלמה זלמן אורבך זצ"ל. אלא שגם בזה מהיות טוב, עדיף שיכין לו בגדים לימים אלו על ידי שילבשם קודם לכן שעה אחת, וכמו שביארנו.

